

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри міжнародних відносин і політичної філософії

Протокол № 17 від 28.08.2025 р.

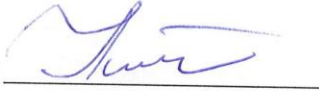

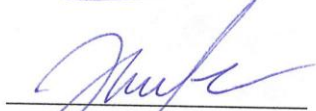
ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

**МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ КОМУНІКАЦІЇ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)**

Галузь знань	С "Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини"
Спеціальність	СЗ "Міжнародні відносини"
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	"Міжнародні відносини"
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Розробники: к.іст.н., доцент.	 Ігор ЛОГОВСЬКИЙ
Завідувач кафедри міжнародних відносин і політичної філософії	 Олег КУЗЬ
Гарант програми	 Ірина ЖЕРЕБЯТНІКОВА

Харків
2025

ВСТУП

Актуальність навчальної дисципліни. Вивчення міжнародної інформації та міжнародних комунікацій є актуальним через їх ключову роль щодо взаємозв'язків між державами та іншими суб'єктами у сучасному глобалізованому світі. Опанування дисципліни дасть змогу аналізувати інформаційні процеси, що впливають на політику та економіку, а також розвивати навички для роботи в міжнародних організаціях, дипломатичних установах та великому бізнесі.

Метою навчальної дисципліни «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» є формування цілісного впорядкованого розуміння суті та основних етапів становлення міжнародного інформаційного простору, закласти чітке розуміння місця та ролі України в глобальному інформаційному просторі та ймовірні перспективи щодо зміни її становища.

Завданнями навчальної дисципліни є: оволодіння знаннями з теоретичних основ комунікативної науки, вивчення основних моделей комунікацій, методики та методології комунікативних технологій, формування навичок багатоаспектного застосування комунікативного інструментарію в різних комунікативних ситуаціях

Предметом навчальної дисципліни є вивчення процесів створення, поширення, обробки та використання інформації в міжнародному масштабі, а також аналіз комунікаційних процесів між різними суб'єктами міжнародних відносин.

Об'єктом навчальної дисципліни є регіональні й національні інформаційні політики, процеси консолідації інформаційних ресурсів та координації інформаційної інфраструктури, що забезпечують інтеграцію країн певного регіону в міжнародний інформаційний простір.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1 Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН05.	ЗК 9, СК 10.
РН07.	ЗК 8, ЗК 12, СК 2
РН08.	ЗК 3, СК 4

РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси

PH08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК. 10 Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна теорія міжнародної інформації.

Тема 1. Міжнародна інформація як складова глобальної комунікації.

1.1. Поняття «міжнародна інформація». Міжнародна інформація як система. Природа і ключові характеристики міжнародної інформації. Структурні особливості та класифікаційні ознаки міжнародної інформації. Властивості міжнародної інформації. Джерела міжнародної інформації, їхня структура та характеристики.

1.2. Канали розповсюдження міжнародної інформації. Національні канали розповсюдження інформації. Правове регулювання відносин щодо окремих видів інформаційних каналів.

Тема 2. Інформаційні потреби та інформаційні ресурси.

2.1. Поняття інформаційних ресурсів та їхня класифікація. Зміщення акцентів у суспільстві в ієрархії соціальних потреб. Інформаційні потреби, їхня важливість в ХХІ столітті.

2.2. Систематизація інформаційних потреб. Співвідношення інформаційної потреби з інформаційними інтересами та інформаційним запитом. Динаміка інформаційних потреб та фактори їхнього розвитку. Основні методи дослідження інформаційних потреб.

Тема 3. Технології міжнародної інформації.

3.1. Поняття «технології міжнародної інформації». Технології трансляції новин. Вплив технологій трансляції новин на міжнародні відносини. Технологія

управління «прикладними» технологіями – інформаційні мегатехнології. «Міжнародні інформаційні системи»: поняття та основні етапи розвитку.

3.2. Технології проведення оглядів різних міжнародних аналітичних агентств. Поняття «технології управління інформацією».

3.3. Визначення поняття «право на приватність». Типи приватності, встановлені міжнародно-правовими актами. Інформаційна та комунікативна приватність. Створення міжнародних стандартів для узгодження національних положень щодо захисту персональних даних.

Тема 4. Міжнародна інформаційна діяльність.

4.1. Інформація як феномен буття та явище соціального існування людини та її роль в сучасних міжнародних відносинах. Важливість світового ринку інформаційних технологій. Роль і значення інформації в дипломатії та міжнародних відносинах.

4.2. Вплив інформаційних засобів масової інформації на формування глобальних думок та поглядів. Глобалізація і ринок інформаційних технологій. Роль глобалізації в розвитку ринку інформаційних технологій. Вплив соціальних мереж та дезінформації на міжнародний дискурс. Міжнародні договори та угоди, пов'язані з інформаційною безпекою та приватністю. Роль міжнародних організацій у регулюванні глобальних інформаційних питань.

Тема 5. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах.

5.1. Специфіка та механізм інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародного обміну інформацією. Мета і специфіка інформаційно-аналітичної діяльності. Головні завдання інформаційно-аналітичної діяльності.

5.2. Головні завдання та функції інформаційно-аналітичної роботи в міжнародних відносинах. Основні форми і тенденції розвитку сучасних інформаційно-аналітичних центрів. Поняття «фабрики думок» і «мозкових центрів», їхня специфіка. Класифікація «фабрик думок», що діють в міжнародних відносинах.

5.3. Формування та розвиток в Україні «фабрик думок» та «мозкових центрів» сфери міжнародного обміну інформацією. Структура і особливості діяльності інформаційно-аналітичних центрів України. Інформаційний моніторинг у сфері міжнародного обміну інформацією: сутність, завдання, умови реалізації.

Змістовий модуль 2. Загальна теорія міжнародних комунікацій.

Тема 6. Сутність, структура та види міжнародних комунікацій.

6.1. Сутність дипломатичних відносини та традиційної дипломатії як основної форми міжнародної комунікації. Публічна дипломатія як вид комунікації щодо просування національних інтересів шляхом інформування та здійснення впливу на зарубіжні аудиторії.

6.2. «Віртуальна дипломатія» як вид міжнародної комунікації. «Медіа-дипломатія» та особливості її застосування в сучасних умовах. Національні особливості використання «культурної дипломатії» як засобу міжнародної комунікації. «Іміджева дипломатія» та стратегії «брендингу» країни.

Тема 7. Теорії та моделі міжнародних комунікацій.

7.1. Інформаційні революції в історії міжнародних комунікацій людства. Теорії комунікативних стратегій, медіа-екології та мережева теорія міжнародної комунікації. Технократичний підхід та теорія інформаційного суспільства. Системний та інтеракційний підходи до міжнародної комунікації.

7.2. Трансмійсна модель міжнародної комунікації. Топологічна модель (модель припливу інформації) міжнародної комунікації. Соціологічна модель та модель двоступеневого припливу інформації у міжнародній комунікації. Експресивна (ритуальна модель), модель рецепції, модель привернення уваги, модель Лотмана та особливості їх застосування у міжнародній комунікації.

Тема 8. Технології міжнародних комунікацій.

8.1. «Інтернет» як найбільш масова технологія міжнародних комунікацій. Використання та роль соціальних мереж у міжнародних комунікаціях. Фейсбук-та Твіттер-дипломатія. Супутникові системи зв'язку та мобільні мережі як провідні технології міжнародної комунікації.

8.2. Програмне забезпечення для перекладу та програмне забезпечення для сумісної роботи як технології публічної дипломатії у міжнародних комунікаціях. Хмарні технології у сучасних міжнародних комунікаціях.

Тема 9. Система міжнародних комунікацій.

9.1. Роль міждержавних організацій у створенні та підтримці системи міжнародних комунікацій. Економічні зв'язки та їх значення у системі міжнародних комунікацій.

9.2. Культурний обмін як провідний метод публічної дипломатії у системі міжнародних комунікацій. Інформаційні потоки та їх глобальне значення та вплив на сучасну систему міжнародної комунікації

Перелік практичних (семінарських) завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
<i>Завдання 1. Міжнародна інформація як складова глобальної комунікації.</i>	Аналіз сутності, природи та видів міжнародної інформації, її джерел та каналів розповсюдження, інформаційних каналів та їх різновидів.
<i>Завдання 2. Інформаційні потреби та інформаційні ресурси.</i>	Усвідомлення поняття, класифікації та сутності інформаційних ресурсів та інформаційних потреб, їх динаміки та факторів розвитку; основних методів вивчення інформаційних потреб.
<i>Завдання 3. Технології міжнародної інформації.</i>	Аналіз технологій міжнародної інформації, проведення оглядів різних міжнародних аналітичних агентств, міжнародних інформаційних систем, трансляції новин, їх впливу на міжнародні відносини.
<i>Завдання 4. Міжнародна інформаційна діяльність.</i>	Усвідомити важливість світового ринку інформаційних технологій, роль і значення інформації в дипломатії та міжнародних відносинах, вплив інформаційних засобів масової інформації на формування глобальних думок та поглядів.
<i>Завдання 5. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах.</i>	Проаналізувати мету, специфіку, механізми інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародного обміну інформацією, основні форми і тенденції розвитку сучасних інформаційно-аналітичних центрів.
<i>Завдання 6. Сутність, структура та види міжнародних комунікацій.</i>	Усвідомити сутність дипломатичних відносини та традиційної дипломатії як основної форми міжнародної комунікації, публічної дипломатії як засобу просування національних інтересів, «віртуальної дипломатії», «медіа-дипломатії», «культурної дипломатії» та

	«іміджевої дипломатії», стратегії «брендингу» країни.
Завдання 7. Теорії та моделі міжнародних комунікацій.	Проаналізувати основні теоретичні підходи до міжнародної комунікації, її сутність та функції, а також основні моделі міжнародної комунікації
Завдання 8. Технології міжнародних комунікацій.	Усвідомити роль «Інтернету», соціальних мереж, Фейсбук-та Твіттер-дипломатії, супутникових систем зв'язку, мобільних мереж, програмного забезпечення для перекладу та сумісної роботи, хмарних технологій у міжнародних комунікаціях.
Завдання 9. Система міжнародних комунікацій.	Проаналізувати роль міждержавних організацій, економічних зв'язків, культурного обміну, інформаційних потоків, їх глобальне значення та вплив на систему міжнародних комунікацій.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Завдання 1.	Підготовка до практичного заняття 1, опанування рекомендованої літератури.
Завдання 2.	Підготовка до практичного заняття 2 (тема 1, ч. 2), опанування рекомендованої літератури.
Завдання 3.	Підготовка до практичного заняття 3, опанування рекомендованої літератури.
Завдання 4.	Підготовка до практичного заняття 4, опанування рекомендованої літератури.
Завдання 5.	Підготовка до практичного заняття 5, опанування рекомендованої літератури.
Завдання 6.	Підготовка до практичного заняття 6, опанування рекомендованої літератури.
Завдання 7.	Підготовка до практичного заняття 7, опанування рекомендованої літератури.
Завдання 8.	Підготовка до практичного заняття 8, опанування рекомендованої літератури.

Завдання 9.	Підготовка до практичного заняття 9, опанування рекомендованої літератури.
Завдання 10.	Підготовка до практичного заняття 10, опанування рекомендованої літератури.

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Тема 1, 2, 3, 4, 9), проблемна лекція (Тема 7, 8), лекція-провокація (Тема 5).

Практичні (практична робота (Тема 1, 2, 3, 4), есе (Тема 5, 8), кейс-метод (Тема 6, 9).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня

підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю **екзамен (іспит)**: максимальна сума - 60 балів, мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти **екзамен (іспит)** - 25 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю **екзамен (іспит)** - сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль:

- презентація аналітичних доповідей (12 балів);
- творче есе (12 балів);
- аналітичні довідки (12 балів);
- участь у дискусії (12 балів);
- експрес-опитування (12 балів).

Всього 60 балів.

Семестровий контроль: Екзамен (іспит) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит).

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини».

Екзаменаційний білет № 1

Завдання 1, стереотипне (8 балів)

Поняття «інформаційне суспільство» та його ключові елементи.

Завдання 2, стереотипне (12 балів)

Інформаційні війни сучасності та їх основні стратегії.

Завдання 3, евристичне (8 балів)

«Інфотейтмент» як стратегія формування міжнародного інформаційного потоку.

Завдання 4, евристичне (12 балів)

Сучасна технологія інформаційного брендингу країни.

Критерії оцінювання

Екзаменаційні білети мають два рівні:

- 1) стереотипний (1 та 2 питання); 9

2) евристичний (3 та 4 питання).

Відповіді на питання стереотипного рівня дають можливість виявити, як були засвоєні основні підходи до вивчення суті, змісту та характеру знання міжнародної інформації та міжнародних комунікацій; спеціальна термінологія. Відповідь на питання евристичного рівня має виявити вміння творчо опрацьовувати засвоєний матеріал, а також застосовувати його в професійній діяльності.

Кожні два питання оцінюється за наведеною шкалою окремо, а загальна оцінка розраховується як сума оцінок максимально 20 балів за кожні два питання. Кількісний показник (бал) встановлюється залежно від ступеня виконання завдання. Максимальний бал за іспит – 40.

Ступінь виконання	Б
Відповідь аналітично якісна, виявляє глибину та оригінальність мислення. За логікою, дослідженням конкретної проблематики, рівнем обізнаності відповідь оцінюється як зразкова. Висновки є повністю обґрунтованими та доведеними. Застосовується зміст найновіших досліджень з міжнародної інформації та міжнародних комунікацій; є повне розуміння сутності «світу міжнародних інформаційних потоків». Перфектним є розуміння міждисциплінарних зв'язків дисципліни із прикладною соціологією, економікою, дипломатією, міжнародним правом тощо. Наводяться джерела з міжнародного права, міжнародні угоди/договори, що регулюють сферу міжнародної комунікації.	12
Відповідь аналітично якісна, виявляє глибину та оригінальність мислення. За логікою, дослідженням конкретної проблематики, рівнем обізнаності відповідь оцінюється як зразкова. Висновки є повністю обґрунтованими та доведеними. Застосовується зміст найновіших досліджень з міжнародної інформації та міжнародних комунікацій; є повне розуміння сутності «світу міжнародних інформаційних потоків». В цілому є розуміння міждисциплінарних зв'язків дисципліни із прикладною соціологією, економікою, дипломатією, міжнародним правом тощо. Наводяться певні джерела з міжнародного права, міжнародні угоди/договори, що регулюють сферу міжнародної комунікації	11

<p>Відповідь (текст) справляє враження, виявляє глибину та оригінальність мислення. За логікою, дослідженням конкретної проблематики, рівнем обізнаності відповідь оцінюється як зразкова. Висновки є обґрунтованими та доведеними.</p> <p>Застосовується зміст найновіших досліджень з міжнародної інформації та міжнародних комунікацій; є повне розуміння сутності «світу міжнародних інформаційних потоків». В цілому є розуміння міждисциплінарних зв'язків дисципліни із прикладною соціологією, економікою, дипломатією, міжнародним правом тощо. Наводяться джерела міжнародного права, згадуються міжнародні угоди/договори</p>	<p>10</p>
<p>Відповідь загалом прийнятна, є раціональність мислення. За логікою, дослідженням конкретної проблематики, рівнем обізнаності відповідь оцінюється як добра.</p> <p>Висновки є у цілому обґрунтованими, застосовується аргументація. Бракує використання останніх досліджень сфери міжнародної інформації та міжнародних комунікацій; розуміння основних напрямків розвитку "світових інформаційних потоків" не є повним. Зв'язок з міжнародною дипломатією, правом, економікою фіксується частково. Відображено джерела міжнародного права, міжнародні угоди/договори</p>	<p>9</p>
<p>Відповідь (текст) загалом справляє враження, відтворено раціональність мислення. За логікою, дослідженням конкретної проблематики, рівнем обізнаності відповідь оцінюється як дуже добра. Висновки є у цілому обґрунтованими, застосовується аргументація. Згадується зміст найновіших досліджень з міжнародної інформації та міжнародних комунікацій; є розуміння сутності «світу міжнародних інформаційних потоків». Фіксуються основні тенденції подальшого розвитку міжнародно-інформаційного простору. Відображено джерела міжнародного права, міжнародні угоди/договори</p>	<p>8</p>
<p>Відповідь загалом прийнятна, є раціональність мислення. За логікою, дослідженням конкретної проблематики, рівнем обізнаності відповідь оцінюється як добра.</p> <p>Висновки є у цілому обґрунтованими, застосовується аргументація. Бракує використання останніх досліджень сфери міжнародної інформації та міжнародних комунікацій; розуміння основних напрямків розвитку "світових інформаційних потоків" не є повним. Зв'язок з міжнародною дипломатією, правом, економікою фіксується частково. Відображено джерела міжнародного права, міжнародні</p>	<p>7</p>

угоди/договори	
Відповідь загалом прийнятна, є раціональність мислення. За логікою, дослідженням конкретної проблематики, рівнем обізнаності відповідь оцінюється оцінюється як добра. Висновки є у цілому обґрунтованими, застосовується аргументація. Бракує використання останніх досліджень сфери міжнародної інформації та міжнародних комунікацій; розуміння основних напрямків розвитку "світових інформаційних потоків" не є повним. Зв'язок з міжнародною дипломатією, правом, економікою фіксується частково. Є згадка про джерела міжнародного права, міжнародні угоди/договори	6
Відповідь потребує суттєвого доопрацювання. Логіка та дослідження конкретної проблематики відповіді оцінюються як задовільні; раціональність присутня частково. Обґрунтування висновків не є достатнім, бракує аргументації. Джерела міжнародного права, міжнародні угоди/договори не згадуються.	5
Відповідь потребує суттєвого доопрацювання. Логіка та дослідження конкретної проблематики відповіді оцінюються як задовільні; раціональність присутня частково. Обґрунтування висновків не є достатнім, бракує аргументації. Джерела міжнародного права, міжнародні угоди/договори не згадуються	4
Відповідь має бути перероблена. Логіка та дослідження конкретної проблематики оцінюються як задовільні; раціональність присутня частково. Аргументація та доведення висновків залишилися поза увагою здобувача.	3
Відповідь виявляє практичну відсутність у здобувача знань з конкретної проблематики та самостійності мислення; здатність робити узагальнення та теоретичні/практичні висновки відсутні	2
Відповідь неприйнятна. Відповідь не вдалася	1

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Харків :

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 200 с. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25295>

2. Бебик В.М., Мякушко Н.С. Соціальна глобалістика: навчальний посібник. Київ: Талком, 2020. 230 с.

3. Бистрицький Є. К. Комунікація і культура в глобальному світі. Київ: Дух і Літера. 2020. 416 с.

4. Гончарук-Чолач Т. В. Засоби масової комунікації в політичному житті суспільства: навч. посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 252 с.

5. Європейська конвенція з прав людини (1950). Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004

Додаткова

6. Загальна декларація прав людини (1948). Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

7. Курченко Т.Є. Інформаційне забезпечення реалізації програми міжнародного культурного обміну студентів «Work and Travel USA» в Україні. Інформаційна освіта та професійно-комуникативні технології XXI століття : зб. матеріалів XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 16-18 вересня 2020 р.). С. 79–85

8. Klynina Tetiana. Information aggression on the Internet // ICS-2021: Інформація, комунікація, суспільство, матеріали міжнародно-практичної конференції, Львів, 20-22 травня 2021. С. 35–37.

Інформаційні ресурси

9. <http://www.mon.gov.ua/> – сайт Міністерства освіти і науки України

10. <http://www.bbc.co.uk/ukrainian/> – українська служба BBC

11. <http://www.mfa.gov.ua/> – веб-сайт Міністерства закордонних справ України